

# Äntligen bättre ordning i palldjungeln

Slöseri och engångshanteringar ifrågasätts allt mer av kostnads- och miljömässiga skäl. Effektiva returlösningar blir allt intressantare. Retursystem för lastpallar i byggbranschen är ett aktuellt exempel.

AV LENA SONNE

– Det blir billigare logistik och är miljövänligare och enklare att hantera, säger Nils G Storhagen, docent i logistik, med mångårig erfarenhet av intelligenta logistiklösningar.

Han är engagerad i Retursystem Byggpall, där producenter, byggvaruhandel och byggare gått samman och skapat ett gemensamt retursystem för lastpallar.

Inom byggbranschen har det tidigare inte funnits något väl fungerande retursystem för lastpallar. Den tuffa hanteringen gör att EUR-systemets A-pallar snabbt klassas ner till B-pallar, d v s icke godkända. Många har därför valt att skicka godset på B-pall redan från början, eller på engångspall.

Kvaliteten är mycket varierande och att bli av med pallarna är dyrt. Att slänga en pall i en container kostar upp till 30 kr. Pallkvaliteten har sänkts, men debiteringsnivåerna har ofta legat kvar på samma nivå som för en A-pall, och många gånger till och med högre. Byggbranschens pallhantering har därför blivit orimligt dyr.

## Två miljoner pallar

Minst två miljoner lastpallar hanteras i byggindustrin varje år. De pallar som ingår i systemet kallas Byggpall och är en begagnad EUR-pall med en fastställd kvalitetsnivå. Pallen är tydligt märkt med symbolen för Retursystem Byggpall på höger kloss. Systemet omfattar leverans av pallar till producenter, hämtning och återköp hos slutanvändarna samt kvalitetsbedömning och reparation vid behov.

– Eftersom Retursystem Byggpall drivs branschgemensamt är prissättningen öppen och enhetlig. Man betalar 65 kr per pall. Återköpspris för en hel Byggpall är 40 kr och för en trasig 20 kr. Knappt 20 % måste repareras. Frakten ingår i priset vid beställning av minst 85 pallar. Vid mindre volymer debiteras en frakt på 200 kr.

Schenker och DHL transporterar pallarna och Norrlandspall AB har för närvarande ansvaret för leverans och kvalitets-



I byggbranschen har tidigare inte funnits något väl fungerande retursystem för lastpallar

kontroll samt reparation av trasiga pallar.

Systemet har initierats och drivs av en referensgrupp. I gruppen finns representanter från Sveriges Byggindustrier, Sveriges Bygg- och Järnhandlarförbund (SBJF), Industrins Byggmaterialgrupp, Trä- och Möbelindustriförbundet (TMF) och Sveriges Speditörförbundet. Returlogistik AB har i en tredjepartsroll systemansvaret och uppdraget att sjösätta systemet.

## Minskar godsskadorna

– Branschen har länge efterfrågat bättre hantering av lastpallar. Idén bygger på att pallen ska ha en anpassad och säkrad kvalitet. Det minskar godsskadorna. Arbetsmiljö och säkerhet blir bättre och återanvändning av pallar gynnar miljön. Pantvärdet påverkas inte av regn, snö eller nedsmutsning på samma sätt som den godkända EUR-pallen. Byggpallen lägger fokus på funktion. Den ska fungera i byggarbetsplatsens hårda miljö och den ska fungera i produktion med kedjetransportörer, rullbanor och automatisk packning, säger Nils G Storhagen.

Systemet har varit igång ett par år. Det täckte redan från början hela landet och expanderar nu kraftigt.

Byggentreprenören representerar en typisk slutförbrukare i byggmaterialkedjan: – För det första så får vi byggmateria-

let levererade på kvalitetskontrollerade byggpallar, vilket underlättar vår hantering på byggplatsen. För det andra så får vi ett organiserat system för att omhänderta returpallar, vilket torde innebära minskat svinn och oetisk handel med returpallar. Och för det tredje så löser vi ett miljöproblem, eftersom överblivna pallar inte får läggas på deponi längre, säger Claes Rising, biträdande regionchef, Peab i Stockholm.

## Användarna glada

– Vi har marknadsfört det här internt och det har mottagits väldigt positivt.

– Ordning och reda och enkel hantering ger fördelar både för handlare och kunder. Det är viktigt att systemet får bred anslutning, från leverantör/tillverkare – via handeln – till slutförbrukare, säger Ulf S Gustafsson, VD, Sveriges Bygg- och Järnhandlareförbund.

– Den stora fördelen för oss är att få arbeta med en enhetlig pall i samtliga fabriker och att slippa diskussioner med kunder om kvalitet på pallarna.

– Den stora fördelen för branschen som helhet är att få enhetlighet i allt, från prissättning och kvalitetsbedömningar, till returflöde. Den stora utmaningen blir nu att sprida systemet ända ut i alla grenar av branschen, säger Lennart Jansson, projektledare på Maxit AB.